Reactienota Toeristisch beleid en beleidsregels verblijfsrecreatie.

Op 1 december 2022 heeft de gemeenteraad het Toeristisch beleid 'Van Meer naar Beter' en de beleidsregels verblijfsrecreatie in ontwerp vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Van 2 december 2022 tot 13 januari 2023 heeft het ontwerp ter inzage gelegen conform de inspraakverordening. Er zijn drie inspraakreacties / zienswijzen ontvangen. Onderstaand beschrijven we in hoofdlijnen de inspraakreacties en geven daar onze reactie op. De volledige inspraakreacties zijn als bijlage toegevoegd.

Inspraakreactie A (19 december 2022, agrariër / recreatieondernemer)

Deze inspraakreactie richt zich op de beleidsregels verblijfsrecreatie voor het onderdeel Agrotoerisme. Meer specifiek bestaat er de wens om niet maximaal 25 maar onder voorwaarden, zoals het provinciale beleid aangeeft, naar maximaal 35 standplaatsen toe te laten. Ook het tijdelijk geopend mogen zijn van 15 maart tot 31 oktober is, volgens de opsteller van de zienswijze, ongewenst. Verwezen wordt wederom naar het provinciale beleid dat enige flexibiliteit biedt binnen de wintersluiting. Verder wordt aangegeven dat het beleid dat sanitaire voorzieningen inpandig moeten zijn, achterhaald is. Als laatste wordt aangegeven dat parkeren in het bouwvlak (te) ver gaat, de opsteller benoemd daarbij dat het parkeren met een heg ingepast kan worden.

Reactie op inspraakreactie A:

Ontwerp beleidsregels verblijfsrecreatie

In de ontwerpbeleidsregels is het volgende aangegeven:

- Het aantal slaapplaatsen is maximaal 70, verdeeld over maximaal 25 standplaatsen.
- Kampeermiddelen mogen alleen aanwezig zijn van 15 maart tot 31 oktober;
- Sanitaire voorzieningen moeten inpandig en binnen het agrarische bouwvlak worden aangebracht. Een aparte vrijstaande bebouwing is in dit verband niet toegestaan;
- Parkeervoorzieningen moeten binnen het agrarisch bouwvlak gerealiseerd worden;

Aantal standplaatsen en jaarrond

Vorig jaar heeft de gemeenteraad besloten tot een uitbreiding van maximaal 15 naar maximaal 25 plaatsen. Een verdere uitbreiding naar maximaal 35 plaatsen staat op gespannen voet met de rode draad van het nieuwe beleid "van meer naar beter" en wordt voor Ameland ruimtelijk niet passend geacht. In de provinciale verordening "Romte" is te lezen dat uitbreiding naar 35 plaatsen een afwijking betreft waar de gemeente selectief mee om dient te gaan. De gemeente Ameland kiest er dus bewust voor niet volledig gebruik te maken van de maximale ruimte in de provinciale verordening.

Onderstaand is als achtergrondinformatie het relevante deel uit de verordening "Romte" van de provincie weergegeven.

> *"Kleinschalige recreatieve voorzieningen Algemeen. Wij zien zowel binnenstedelijk als buitenstedelijk goede mogelijkheden voor kleinschalige recreatieve voorzieningen. Het afwegen van mogelijkheden voor kleinschalige recreatie binnen bestaand stedelijk gebied zien wij primair als een verantwoordelijkheid van de gemeente. De regels in artikel 5.5.1 zijn daarom van toepassing op kleinschalige recreatie buiten het bestaand stedelijk gebied. Kleinschalig kamperen Artikel 5.5.1, eerste lid onder a biedt de mogelijkheid om een kleinschalig kampeerterrein met maximaal 25 kampeerplaatsen te realiseren op of aansluitend aan het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, bedrijf, woning, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening. In artikel 5.5.1, tweede lid is een afwijking opgenomen op grond waarvan een uitbreiding naar 35 kampeerplaatsen op een kleinschalig kampeerterrein is toegestaan, onder voorwaarde dat de gemeente een selectief beleid*

voert om verrommeling van het landschap te voorkomen. Op een kleinschalig kampeerterrein zijn alleen mobiele kampeermiddelen toegestaan. Dit is in de begripsbepaling voor 'kleinschalig kampeerterrein' bepaald. Mobiele kampeermiddelen zijn toercaravans, vouwwagens, campers, tenten en vergelijkbare kampeermiddelen, niet zijnde stacaravans en andere permanent aanwezige kampeermiddelen zoals huifkarren en tenthuisjes. In de begripsbepaling 'kleinschalig kampeerterrein' is het jaarrond kamperen als mogelijkheid opgenomen. De voorwaarden voor kleinschalig kamperen gelden om te voorkomen dat kleinschalige kampeerterreinen dezelfde omvang en uitstraling krijgen als reguliere campings. Dit zou ten koste gaan van de diversiteit van het aanbod aan recreatiemogelijkheden in Fryslân. Wij vinden onbeperkte groei van kampeerplaatsen op een kleinschalig kampeerterrein tevens ongewenst vanwege de impact die dit kan hebben op de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten in het gebied."

Kampeermiddelen in het winterseizoen

De provinciale verordening Romte biedt mogelijkheden voor jaarrond kamperen bij kleinschalige kampeerterreinen, maar stelt tevens:

> *"Nog steeds vinden wij het belangrijk dat het landschap 's winters weer openheid en rust uitstraalt. Het is niet gewenst dat kampeermiddelen in de winterperiode op het kampeerterrein blijven staan. Wij hebben daarom als voorwaarde opgenomen dat kampeermiddelen buiten het toeristisch seizoen alleen aanwezig mogen zijn als deze op dat moment ook daadwerkelijk in gebruik zijn ten behoeve van recreatief nachtverblijf."*

Gemeente Ameland is van mening dat door het toestaan van winterkamperen een inconsequent beeld en tevens potentieel ingewikkelde handhavingssituaties worden gecreëerd. Eventuele winterkampeerders kunnen terecht op de reguliere campings die in de winter geopend zijn. Wij handhaven daarom het standpunt dat op 'boerencampings' alleen gedurende periode van 15 maart tot en met 31 oktober de kampeermiddelen aanwezig mogen zijn.

Sanitaire voorzieningen

Sanitaire voorzieningen bij of nabij de kampeerplaatsen staan op gespannen voet met de bedoelde eenvoudige boerencamping en het open landschap. Het toestaan van deze voorzieningen geeft steeds meer richting aan een reguliere camping, terwijl het gaat om een nevenvoorziening bij een agrarisch bedrijf.

Parkeervoorzieningen

Door de toename van het aantal kampeerplaatsen zal er een toename zijn van het aantal te parkeren auto's. Dit kan een verdergaande verrommeling van het buitengebied inhouden. Inpassing in het bouwvlak is daarmee een redelijke voorwaarde. Indien nodig kan een bouwvlak worden aangepast waarbij de noodzakelijk ruimtelijke afweging kan plaatsvinden.

Conclusie: inspraakreactie A leidt niet tot aanpassing van de beleidsregels.

Inspraakreactie B (11 januari 2023 HISWA-RECRON)

De inspraakreactie van de van de HISWA-RECRON richt zich op de (on)mogelijkheden van agrotoerisme versus de bestaande campings. Men heeft moeite met insteek dat de campings zich niet kunnen ontwikkelen terwijl het agrotoerisme voldoende ruimte krijgt om te groeien. Dit terwijl het toeristisch kamperen onder druk staat.

Men is van mening dat duurzame ontwikkelingen achterblijven doordat de campings geen mogelijkheid hebben om uit te breiden. Er is behoefte aan een ruimere opzet op de campings.

Men heeft twijfels bij de intenties van het autoluw maken van Ameland.

Voor de infrastructuur wil men de fietspaden van schelpen behouden, windmolenparken op zee moeten buiten het zichtveld komen (50km) en men wil schaduwplekken op de stranden.

Reactie op inspraakreactie B:

Agrotoerisme

Het onder voorwaarden kunnen ontwikkelen van verblijfsrecreatie in de karakteristieke romp van vrijkomende agrarische gebouwen is bestaand beleid (nota verblijfsrecreatie 2016 en eerder), dit beleid wordt ongewijzigd voortgezet. Kleinschalig kamperen bij de boer is een ander product met een andere doelgroep dan de bezoekers van een reguliere camping. Anders dan de opstellers zien wij hierin geen oneerlijke concurrentie maar eerder een versterking van elkaar en van het totaalaanbod en de diversiteit van kamperen op Ameland.

Duurzame ontwikkelmogelijkheden

In het bestaande beleid (nota verblijfsrecreatie 2016) is uitbreiding van reguliere campings en recreatieparken niet mogelijk, dit beleid wordt ongewijzigd voortgezet. Wel kon er per beleidsperiode tot 5% 'substitutie' plaatsvinden van de ene naar de andere bestemming binnen het recreatiebedrijf. Omdat de gemeente de diversiteit voor zover als mogelijk wil bewaken is bij het nieuwe toeristisch beleid er bewust voor gekozen om de 'substitutieregeling' er uit te halen. Wat de gemeente betreft bieden de bestaande planologische kaders de recreatiebedrijven de ruimte om mee te gaan in de ontwikkelingen van de branche en/of de veranderende wensen van de consument binnen een betreffend segment. Bedrijven die bij een herstructurering (geheel of gedeeltelijk) aanlopen tegen planologische kaders maar wel voldoen aan de uitgangspunten van het Toeristisch beleid kunnen op basis van de algemene afwijkingsmogelijkheid (blz. 3 in de beleidsregels verblijfsrecreatie) een verzoek indienen tot een bredere afweging, de gemeenteraad is uiteindelijk het bevoegd orgaan om te besluiten.

Autoluw

Het onderdeel verkeer is algemeen beschreven in het Toeristisch beleid en zal verder worden uitgewerkt in de Vervoersvisie. De keuze die wordt gemaakt is om het aantal auto's naar het eiland toe en het aantal verkeersbewegingen op het eiland te reduceren. De reductie is daarbij vooral gericht op de zomer (en niet of minder op de winter). Aan de hand van de ervaringen van de gerealiseerde reductie in de komende jaren kan het maatschappelijk debat over de rol van de auto op Ameland verder worden gevoerd. Inderdaad loopt de titel "Bezoekers met auto worden zeldzaam" ver vooruit op een mogelijk scenario en mist deze de nuance die in de bijbehorende tekst wel is weergegeven. In de tekst wordt ook specifiek aandacht gegeven aan de kampeerder met caravan, camper of met auto en veel bagage, de bedoeling is dat deze naar Ameland kunnen blijven komen zoals nu ook het geval is. We gaan er vanuit dat hiermee de ongerustheid rondom negatieve gevolgen van de reductie van autoverkeer is weggenomen bij de opstellers en dat ook de positieve kanten worden gezien voor de gasten van de recreatiebedrijven.

Infrastructuur

Over de drie genoemde specifieke punten; windmolens, betonnen fietspaden en schaduwplekken op het strand wordt in dit Toeristisch beleid geen standpunt ingenomen. De reactie is om deze reden beperkt gehouden.

1) Wij zijn het eens dat goede wandel- en fietsstructuur cruciaal is voor toeristen en bewoners. De beleving van beton- en schelpenpaden is iets waar verschillend over kan worden gedacht. Tot nu toe heeft de gemeente veel positieve reacties ontvangen over de betonpaden. Bij een nieuw wegenbeheerplan zal opnieuw een afweging worden gemaakt in de toe te passen materiaalsoorten.

2) De vraag naar aandacht voor vrij uitzicht op de stranden bij de realisatie van windparken op de Noordzee delen we. Eerder heeft de gemeente hier met de Waddeneilanden aandacht voor gevraagd bij het ministerie. Het dichtstbijzijnde windmolenpark genaamd: "Ten Noorden van de Waddeneilanden" is gesitueerd op 56 km afstand tot de kust. Het ministerie heeft bevestigd dat eventuele nieuwe windmolenparken verder weg zullen komen en niet dichterbij.

3) De vraag naar schaduwrijke plekken op het strand is een punt waar naar onze mening al invulling aan gegeven wordt en kan worden door de toerist zelf door bijvoorbeeld gebruik te maken van parasols of tentjes. Wij zien geen aanleiding hier nader beleid op te maken maar staan uiteraard open voor suggesties.

Conclusie: inspraakreactie B leidt niet tot aanpassing van het beleid.

Inspraakreactie C

(21 december 2022 (mondeling) aangevuld bij brief van 20 januari 2023 van Koninklijke Horeca Nederland afdeling Ameland.)

De brief van de Koninklijk Horeca Nederland afdeling Ameland (KHNA) is niet expliciet gestuurd als zienswijze of inspraakreactie. De punten uit de brief die ingaan op het Toeristisch beleid en de beleidsregels verblijfsrecreatie zijn van een reactie voorzien.

Uit de brief spreekt de nodige angst en bezorgdheid voor de toekomst van het toerisme en het ondernemersklimaat op Ameland ten gevolge van nieuw gemeentelijk beleid en diverse negatieve ontwikkelingen waaronder de problemen met de vaargeul en veerdienst.

De KHNA wil het huidige recreatieve beleid omzetten naar een proactief beleid, met als doel de leefbaarheid van de Amelanders en de kwaliteit van het toeristisch product te waarborgen. KHNA is bang voor seizoensverkorting met de nodige gevolgen van overlast. Men ziet het nieuwe nog te ontwikkelen evenementenbeleid als een bedreiging. Men is bang dat evenementen worden afgeschaft. Men verwacht dat het autoluw maken minder gasten met zich mee zal brengen. Minder varen door de veerdienst zal grote gevolgen hebben voor met name de dagjes mensen en eilanders.

Reactie op inspraakreactie C:

Algemeen

Het Toeristisch beleid gaat uit van de eigen kracht van het eiland en daarbij worden bewuste keuzes gemaakt. De bedoeling van deze keuzes is dat deze positief zijn voor de toekomst van het eiland, de bewoners, de toerist en het ondernemersklimaat. We stellen vast dat dit door KHNA anders wordt ervaren en vinden het van belang om hierover met elkaar in gesprek te blijven. Wanneer we het niet over alles eens worden moet dit niet in de weg staan dat we met elkaar blijven werken aan praktische oplossingen voor praktische problemen.

Personeelshuisvesting

Terecht blijft KHNA aandacht vragen voor het belang van voldoende en geschikte personeelshuisvesting. In de Toeristische visie is wordt gesteld dat ‘Werkers wonen op Ameland’ en dat dit nader moet worden uitgewerkt. Er wordt in samenspraak met de raad gewerkt aan een beleidsactualisatie voor personeelshuisvesting. De gemeente heeft werkgevers in oktober 2022 geïnformeerd over de stand van zaken rondom personeelshuisvesting en er is een werkgroep ter begeleiding van vergunningsaanvragen onder het huidige beleid.

Onvoldoende uitbreidingsruimte

In het Toerismebeleid en de beleidsregels verblijfsrecreatie is een bewuste keuze gemaakt om geen nieuwe of uitbreiding van verblijfsrecreatie meer toe te staan ten opzichte van de huidige ruimte in de bestemmingsplannen. Binnen de bestemmingplannen is nog onbenutte capaciteit in de vorm van niet of niet volledig benutte bouwvlakken. Hier ligt dus nog ruimte voor nieuwbouw of uitbreiding. Wel moet worden opgemerkt dat er ook bouwvlakken zijn die vanuit het verleden zeer ruim zijn aangehouden om de nodige flexibiliteit te bieden maar nooit zijn bedoeld om volledig

vol te bouwen. De gemeenteraad heeft het college opgeroepen om ongewenste (te grootschalige) ontwikkelingen actief tegen te gaan. Het voorbereidingsbesluit bij de Amelander Kaap is hiervan een voorbeeld. Ook op andere locaties wordt gesproken met initiatiefnemers om bij de planvorming qua omvang en programma rekening te houden met de directe omgeving en het karakter van het eiland en niet in alles uitgaan van de maximale maatvoering.

Uiteraard is het belangrijk dat bedrijven zich blijven vernieuwen en meegaan met de tijd. Het feit dat verdere uitbreiding van verblijfsrecreatie (ten opzichte van de huidige bestemming) niet is toegestaan betekend wat ons betreft niet dat bestaande bedrijven niet met de ontwikkelingen in de branche en/of de wensen van de consument in het betreffende segment mee kunnen gaan.

Seizoensverkorting

De gemeente deelt niet de verwachting over seizoensverkorting ten gevolge van dit Toerismebeleid zoals die de door de KHNA wordt verwoord. Immers het aanbod aan verblijfsrecreatie en horeca wordt niet kleiner gemaakt. Van het afschaffen van deze evenementen is in dit Toerismebeleid geen sprake. Wel wordt gesproken om deze evenementen meer passend uit te voeren in onze natuurgebieden. Nieuwe beleidsregels voor evenementen moeten nog worden ontwikkeld.

Autoluw

KHNA heeft vraagtekens bij de voornemens voor het autoluwe beleid. Het onderdeel verkeer is algemeen beschreven in het Toerismebeleid en zal verder worden uitgewerkt in de Vervoersvisie. De keuze die wordt gemaakt is om het aantal auto's naar het eiland toe en het aantal verkeersbewegingen op het eiland te reduceren. De reductie is daarbij vooral gericht op de zomer (en niet of minder op de winter). Aan de hand van de ervaringen van de gerealiseerde reductie in de komende jaren kan het maatschappelijk debat over de rol van de auto op Ameland verder worden gevoerd. Inderdaad loopt de titel "Bezoekers met auto worden zeldzaam" ver vooruit op een mogelijk scenario en mist deze de nuance die in de bijbehorende tekst wel is weergegeven. We gaan er vanuit dat hiermee de ongerustheid rondom negatieve gevolgen van de reductie van autoverkeer is weggenomen en dat ook de positieve kanten worden gezien voor de gast van de KHNA.

Veerdienst

De problematiek van de veerdienst baart ook de gemeente al lange tijd zorgen. Dit valt echter buiten de scope van het Toerismebeleid. Oplossingen moeten bij het Rijk (concessieverlener) en de rederij (concessienemer) vandaan komen. Gemeente Ameland vraagt al vele jaren aandacht voor de situatie. De meest recente brief van de gemeente aan het ministerie is gedeeld met ondernemersorganisaties op Ameland.

Conclusie: inspraakreactie C leidt niet tot aanpassing van het beleid.

Tot slot

De reacties dragen bij aan het inzicht in de beleving van individuen en groeperingen op ons eiland. Met het nieuwe beleid denken we te kunnen bijdragen aan een verdere duurzame ontwikkeling van toeristisch producten en de leefbaarheid op het eiland. Van meer naar beter.